

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОЕКТ USAID «ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАКТИК РОБОТИ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ ЗІ СКАРГАМИ СПОЖИВАЧІВ

*Тетяна Бурак, Проект USAID
«Трансформація фінансового сектору»*

Квітень 2021

Київ

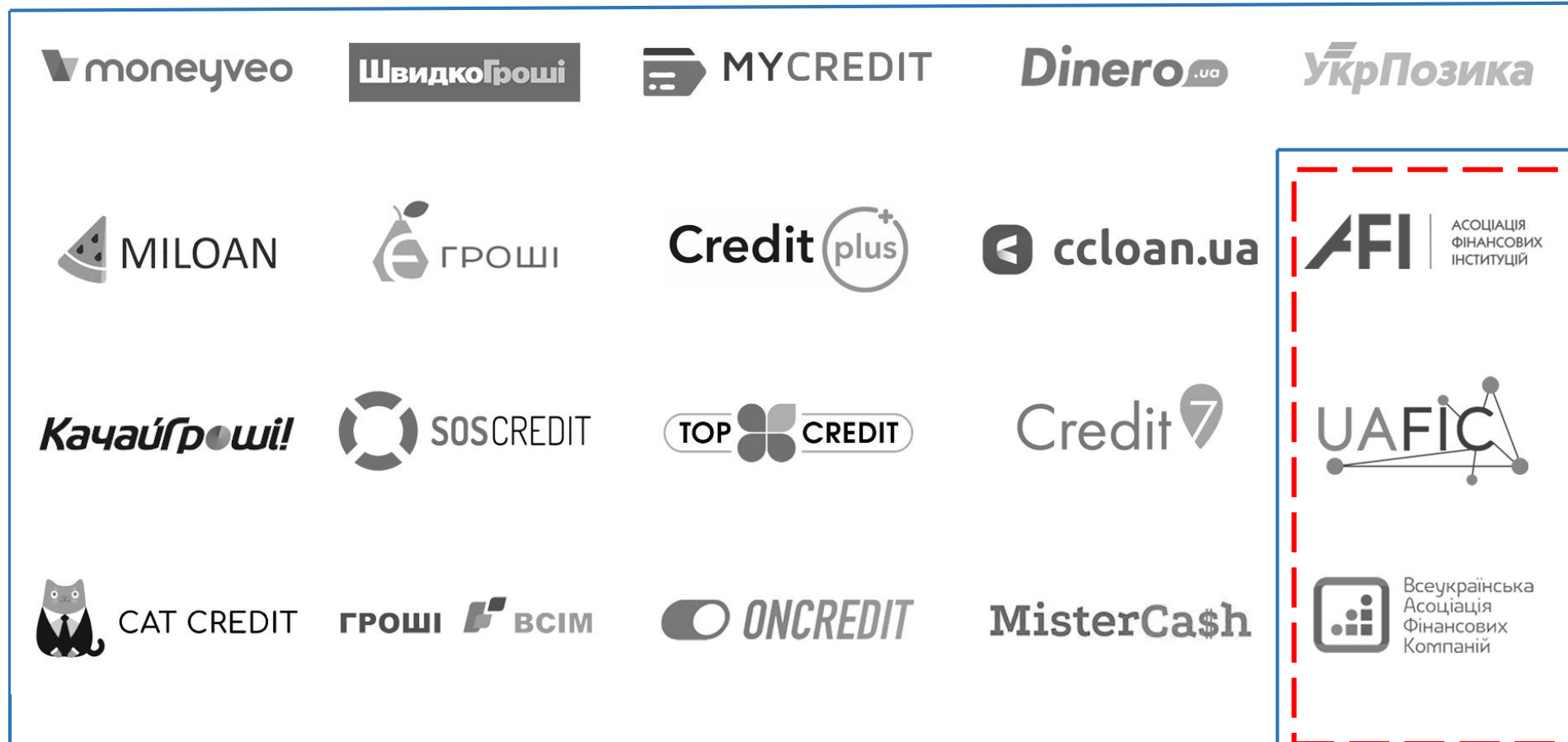
Структура дослідження: комплексне вивчення ринкових практик роботи фінансових установ зі скаргами споживачів

Єдина логіка та наскрізна методологія дослідження – для всіх секторів ринку фінпослуг України
Інструменти дослідження адаптовано до специфіки кожного сектору, у т. ч. МФО

Робота зі скаргами: ринок МФО

Кого ми запросили до участі?

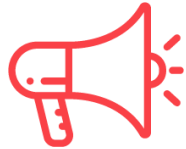

17 провідних МФО

Асоціації ринку

Робота зі скаргами: ринок МФО

Про що саме ми запитали?

як саме МФО
отримують
скарги?

що саме МФО
вважають скаргою
та як **класифікують**?

які скарги
та в якій **кількості**
надходять до МФО?

як МФО
опрацьовують
скарги?

як МФО
відповідають
на скарги?

чи задоволені МФО
співпрацею з НБУ
та що варто покращити?

І ще понад **20** детальних запитань щодо роботи зі скаргами

Ключові висновки дослідження та пропозиції для сектора МФО

Висновок 1:

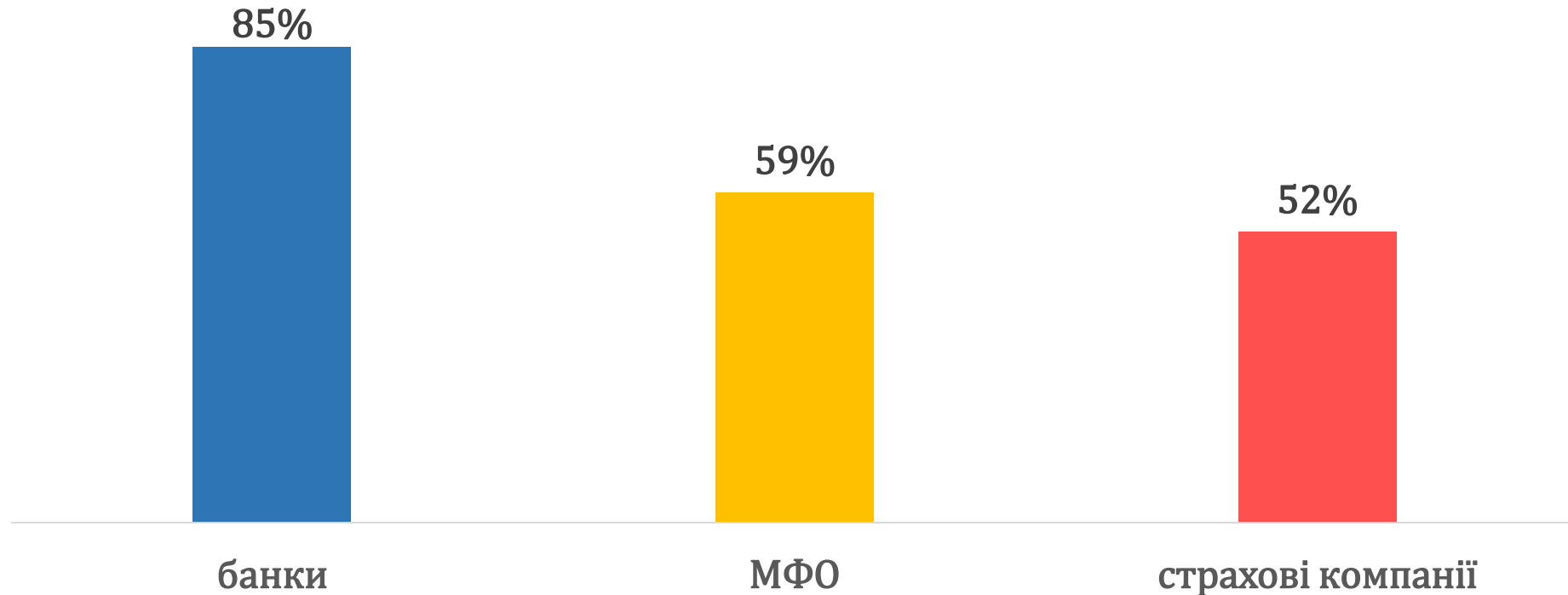
У МФО в Україні відсутній уніфікований підхід до визначення та класифікації скарг

ПРОПОЗИЦІЯ: окремі експерти під час інтерв'ю висували пропозиції щодо розробки такої класифікації скарг регулятором – НБУ.

Висновок 2:

Регулярні опитування клієнтів та заміри NPS запроваджені лише у 10 з 17 досліджуваних провідних МФО (59%)

ПРОПОЗИЦІЯ: запровадити регулярні синдикативні дослідження споживачів на рівні галузевих асоціацій або лідерів ринку – як це роблять провідні банківські установи України.

Висновок 3:

Українські МФО не схильні використовувати скарги як важливе джерело зворотнього зв'язку з ринку

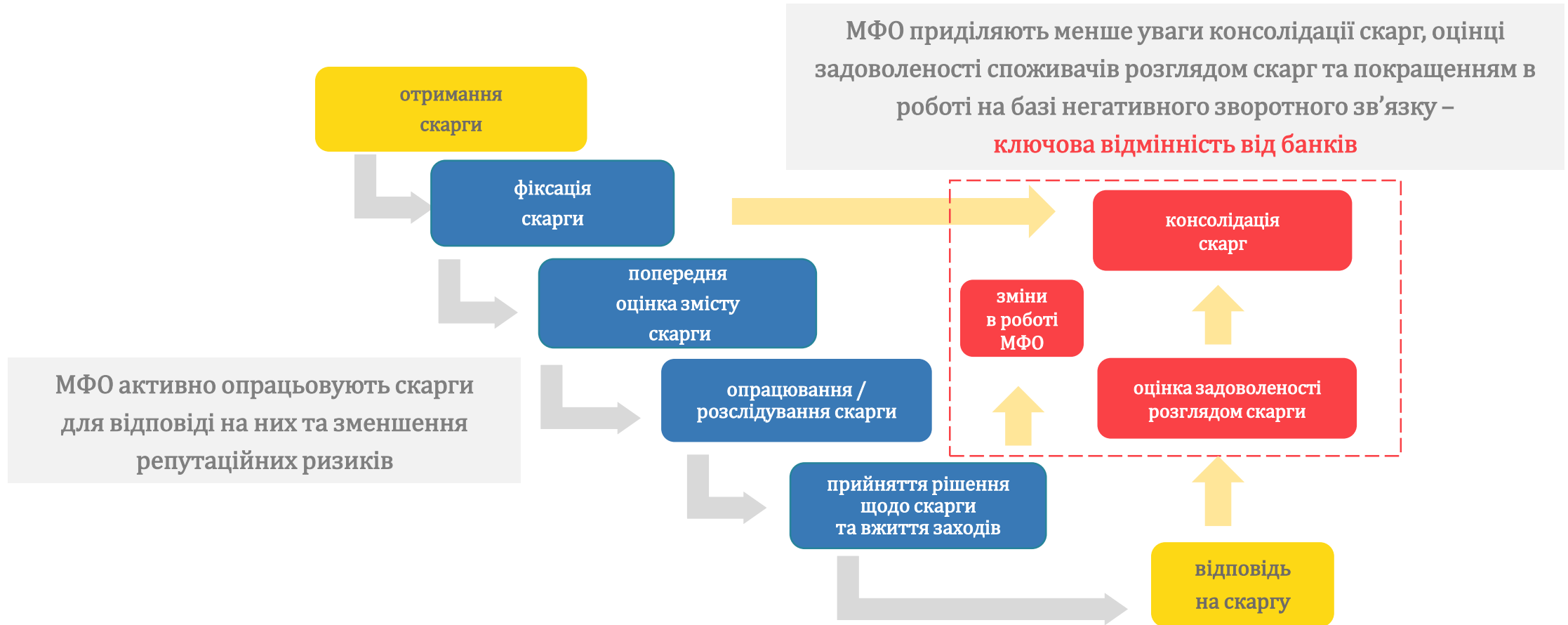

ПРОПОЗИЦІЯ: формалізувати внутрішні процеси роботи зі скаргами (з урахуванням Методичних рекомендацій НБУ) та використовувати діджитал-рішення для більшої ефективності

Висновок 4:

Ключова відмінність у процесі опрацювання скарг між МФО та роздрібними банками України – консолідація скарг та впровадження змін

ПРОПОЗИЦІЯ: Подальше удосконалення роботи зі скаргами споживачів МФО можливе лише через зміну ставлення до клієнтської скарги

Висновок 5:

У відповідь на кількість скарг від споживачів МФО посилаються на низький рівень фінансової грамотності позичальників

Хто скаржить на МФО?

37%*

громадян України
не в змозі правильно
розрахувати відсотки
за позиною

10,4 проти 12,5

різниця між рівнем
фінграмотності типових
клієнтів МФО та банків
(середня/вища освіта)

36%

громадян України
не мають банківського
рахунку

* Дані звіту Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні-2019

ПРОПОЗИЦІЯ: допомагати споживачам з підвищенням їхнього рівня фінграмотності, а не «користатися» недостатнім рівнем їхніх знань, в т.ч. масштабувати існуючі Програми з фінграмотності

Висновок 6:

Вирішення проблем захисту прав споживачів МФО – у синергії зусиль регулятора, галузевих асоціацій та лідерів ринку

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Регуляторні заходи з впровадження норм відповідального кредитування МФО

РЕКОМЕНДАЦІЇ ФІНАНСОВИМ КОМПАНІЯМ

- Формалізувати внутрішні процеси роботи зі скаргами і масштабувати прогресивні практики (в т.ч. ІТ-рішення)
- Запровадити регулярні синдикативні дослідження споживачів
- Проводити заходи з підвищення фінансової обізнаності споживачів фінпослуг

+

РЕКОМЕНДАЦІЇ АСОЦІАЦІЯМ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ

- Створення єдиної методологічної бази для роботи зі скаргами на ринку МФО
- Створення інституційних засад для функціонування ADR-механізму в секторі МФО
- Сприяти участі фінансових компаній у механізмах вирішення скарг споживачів

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ

Проект USAID «Трансформація фінансового сектору»

